

Fangsten av haneskjell i Norge er begrenset og foregår utelukkende i kystområdene i Troms og Finnmark. Disse feltene ble sist undersøkt i 2005. Som et ledd i en tiårig overvåking ble skjellfelt ved Bjørnøya og ved Moffen i Svalbardsonen undersøkt i 2006. Gjenveksten av feltene er godt i gang, men tetthetene er på langt nær så høye som ved oppstarten av fisket i 1986.

Jan H. Sundet

jan.h.sundet@imr.no

På slutten av 1980-tallet foregikk det et omfattende haneskjellfiskeri på de store skjellfeltene i Svalbardsonen. Dette fisket ble avsluttet i 1992, og etter tokt til de viktigste feltene i 1994 og 1996, vedtok en å overvåke feltene med ti års mellomrom. Derfor ble skjellfeltene ved Bjørnøya og Moffen undersøkt i august 2006 (Figur 2.9.1).

Haneskjell

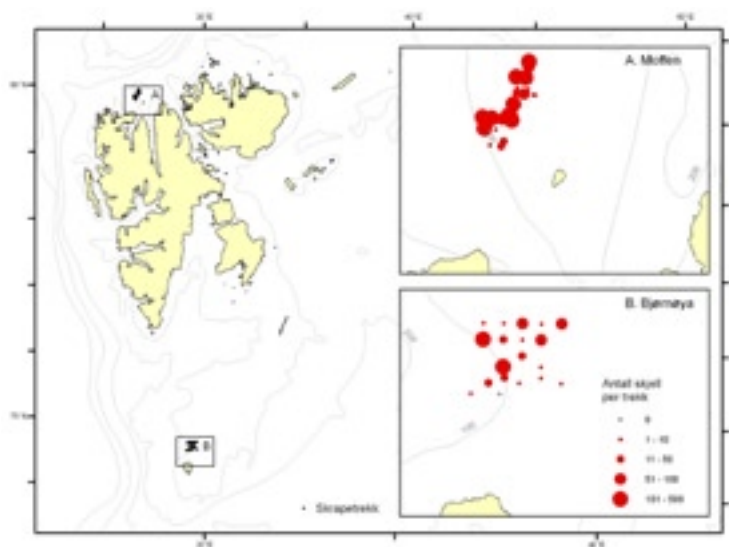
Chlamys islandica

Leveområde: Jan Mayen, i Barentshalet og ved Svalbard. Fins også på kysten av Troms og Vesterålen, og i små lokale bestander på Vestlandet.

Alder ved kjønnsmodning: 3–6 år. Haneskjellet kan bli opptil 13 cm og det er funnet individer som er mer enn 30 år.

Biologi: Haneskjell er et forholdsvist langsomtvoksende sub-arktisk kamskjell som kan bli opptil 12–13 cm. Skjellet blir kjønnsmodent ved ca. 4–6 år og gyter millioner av egg ut i de frie vann-massene hvor befruktningen skjer. Larvene har en pelagisk fase på 1–2 måneder, avhengig av temperatur, og bunnslår gjerne på trådformede alger. Skjellet finnes vanligvis i store konsentrasjoner på dyp mellom 20–100 m i strømrrike områder.

Figur 2.9.1
Kart over Svalbardsonen med områdene ved Moffen og Bjørnøya som ble undersøkt i 2006. Skrapestasjoner er angitt med røde sirkler.
The Svalbard area with investigated (2006) sub areas Moffen and Bjørnøya inserted. Sampling stations are indicated with red circles.

Rekrutteringen til de to skjellfeltene ser ut til å være god, og på feltet ved Bjørnøya er den betydelig bedre enn ved de første undersøkelsene i 1986 (Figur 2.9.2). Skjelltettheten målt i fangstrate (CPUE) har også økt i forhold til situasjonen like etter at fisket ble avsluttet i 1992, men er fortsatt langt lavere enn den var ved undersøkelsene i 1986/87. Det gis ikke kvoteråd for haneskjellbestandene i Svalbardsonen, mens kvoten innenfor grunnlinjen på norsk kysten ble anbefalt til å være 250 tonn rundskjell i 2006.

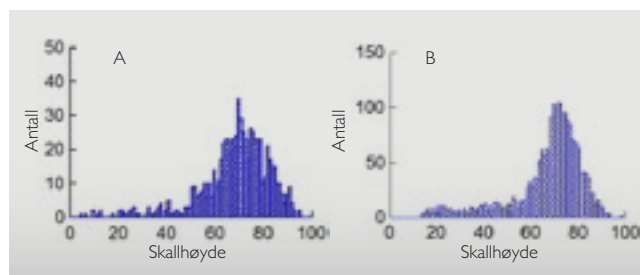
Fisket

I dag er det bare et norsk fiske etter haneskjell innenfor grunnlinjen i Troms og Finnmark. Det foregår derfor heller ikke undersøkelser av bestanden i andre områder. De siste ti årene har fisket innenfor grunnlinjen vært beskjedent, og enkelte

år er totalkvoten ikke blitt tatt. I 2005 ble det ifølge statistikk fra Norges Råfisklag landet ca. 900 kg haneskjell i norsk sone som sannsynligvis er fangst innenfor grunnlinjen. Dette tilsvarer en fangst på ca. 4–5 tonn rundskjell, altså langt under totalkvoten.

Modest interest for harvesting Iceland scallop in Norwegian waters

The Norwegian fishery for Iceland scallops is exclusively a near coast activity. In 2006 scallop beds in the Spitsbergen area were surveyed, and found to be partly restored since the heavy fisheries in the late 1980s. Only a minor part of the coastal scallops seems to have been caught in recent years and the recommended quota for this area for 2006 was 250 tonnes of whole scallops.

Figur 2.9.2
Skallhøydefordeling hos haneskjell fra feltet Bjørnøya (a) og ved Moffen (b) i 2006.
Shell height in scallops from the sub areas Bjørnøya (a) and Moffen (b) in 2006.

Fakta om bestanden

Haneskjellet er en arktisk/boreal art som finnes langs kysten av Nord-Norge, ved Jan Mayen og i Svalbardsonen. Skjellet lever festet til substratet og trives best i strømrrike områder på såkalt hardbunn hvor substratet består av stein, grus eller tomskall. Næringen til skjellet er forskjellige organiske matpartikler som filtreres fra vannmassene. Dette gjør skjellet svært avhengig av årssyklusen

i primærproduksjonen når det gjelder kvaliteten av næringen. Haneskjellet er i motsetning til mange andre kamskjellarter særkjønnet og gyter tidlig om sommeren. Veksten er relativt langsom, og haneskjellet kan bli opptil 30 år gammel. På feltene i Nord-Norge når skjellet fangstbar størrelse (65 mm skallhøyde) i løpet av seks–åtte år.